

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 313/2015-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Karolom Prochotským, Lesná 376, Podolíneč, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, 2, 3 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 22/2014 a jeho rozsudkom č. k. 3 Co 22/2014-291 z 5. júna 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 363/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 5. júna 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 2,

čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, 2, 3 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 22/2014 a jeho rozsudkom č. k. 3 Co 22/2014-291 z 5. júna 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 363/2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva:

«Predkladateľka sťažnosti 17 rokov zastávala funkciu šéfredaktora týždenníka Podtatranské noviny...

Dňa 11. 1. 2011 bol v týždenníku Podtatranské noviny číslo 1-2 uverejnený článok dopisovateľa „Aké je to svedomie?“, v ktorom pisateľ vyjadril svoj názor na počínanie si niektorých predstaviteľov cirkvi v demokratickom štáte. V článku neboli zverejnené nepravdivé a poškodzujúce údaje, čo na pojednávaní, po prečítaní článku, potvrdil aj okresný súd s tým, že všetky údaje v článku sú pravdivé. Tento článok nebol článkom redakčným, ale článkom, ktorý do redakcie doniesol osobne dopisovateľ a bol vyjadrením jeho názoru. ...

Dňa 8. 2. 2011 uverejnil vydavateľ v týždenníku Podtatranské noviny „Ospravedlnenie“ niekdajšieho predsedu predstavenstva [REDAKOVANÉ], v ktorom, hoci o to nikto písomne nežiadal, sa ospravedlnil čitateľom za uverejnenie článku „Aké je to svedomie?“ a k nemu uverejnených reakcii. ...

V tejto súvislosti sťažovateľka upozorňuje, ako sa vydavateľ v „Ospravedlnení“ najprv zbavil vlastnej zodpovednosti prehlásením: „Ako zástupcovia novín sme nikdy nerobili kontrolu toho, čo bude v týchto novinách uverejnené“ a vzápätí poukázal na vinníka: „bolo to výsostné právo šéfredaktora novín.“ ...

Uverejnením tohto článku, ďalej len „Ospravedlnenia“ zo dňa 8. 2. 2011, bola sťažovateľka profesionálne diskvalifikovaná ako novinárka a po pokračovaní štvanic voči jej osobe nielen na pracovisku, ale už aj zo strany čitateľov, známych, ale aj úplne neznámych ľudí, viedlo u sťažovateľky k dlhodobému stresu a zhoršeniu zdravotného stavu...

Uverejnením Ospravedlnenia došlo k porušeniu čl. 16, ods. 1, čl. 19, ods. 1 a čl. 26, ods. 1, 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, § 11 Občianskeho zákonníka, Charty základných práv Európskej únie v čl. 11, ods. 1 a 2 a Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 10, ods. 1 a 2. V prípade sťažovateľky došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia, ktorý jej spolu so šikanovaním na pracovisku, spôsobil a privodil ujmu na osobnosti z hľadiska jej postavenia v spoločnosti, v súkromní, z hľadiska ľudskej

dôstojnosti, telesnej integrity, duševnej stability, na dobrom mene a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti.

Na základe uvedených dôvodov, v zmysle Občianskeho zákonníka a práva na ochranu svojej osobnosti sťažovateľka podala Okresnému súdu v Poprade žalobu na vydavateľa, o ktorej Okresný súd v Poprade rozhodol rozsudkom sp. zn. 7 C/105/2011 zo dňa 19. 11. 2012, v jej prospech. Odporca bol povinný uverejniť ospravedlnenie vydavateľa a súd jej priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8 000 eur.

Krajský súd v Prešove po podaní odvolania odporcom, s veľkou pravdepodobnosťou aj po zasahovaní do nezávislosti súdu zo strany odporcu, (právny zástupca odporcu sa mal údajne vyjadriť, že oni si to už na krajskom súde „vybavili“), zrušil rozsudok Okresného súdu v Poprade uznesením sp. zn. 3 Co 2013 zo dňa 11. 9. 2013, vec s pokynmi vrátil na nové prejednanie Okresnému súdu Poprad, čím prejudikoval rozhodnutie prvostupňového súdu v neprospech sťažovateľky. Krajský súd v Prešove chybným postupom zjavne porušil jej ústavné a Dohovorom zaručené právo na spravodlivé súdne konanie a rovnosť zbraní.

Odvolací súd sa nezaoberal meritom žalobného návrhu, ale zjavne jednostranne len tým, ako odporca „Ospravedlnenie“ myslel a s nim súvisiacimi tvrdeniami svedkov. ...

Dňa 6. 11. 2013 Okresný súd v Poprade rozsudkom sp. zn. 7 C/105/2011 žalobu sťažovateľky v celom rozsahu zamietol bez doplnenia ďalšieho náležitého dokazovania.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom zo 14. 5. 2014 sp. zn. 3 C 22/2014 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania.

Odvolací súd pri rozhodnutí a pri dokazovaní, ktoré bolo významné pre objektívne posúdenie veci, pristupoval jednostranne k dôkazom sťažovateľky, vysvetľoval ich účelovo a protirečivo vo vzťahu k ostatným častiam odôvodnenia rozhodnutia, takže nie sú v logickom súlade s odôvodnením rozhodnutia vo veci samej. Zatažil tak svoje rozhodnutie vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie a v konečnom dôsledku arbitrárne rozhodnutie. ...

Rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 5. 6. 2014 je v rozpore s princípom právnej istoty a porušuje právo predkladateľky sťažnosti na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. ...

Dňa 30. 6. 2014 bolo proti rozsudku Krajského súdu Prešov podané dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, v ktorom navrhovateľka navrhovala, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 3 Co/22/2014-291 zo dňa 5. 6. 2014 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn.: 7 C 105/2011 zo dňa 10. 3. 2015 dovolanie odmietol ako nedôvodné.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na ochranu osobnosti podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Co/22/2014-291 zo dňa 05. 06. 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 8 Cdo 363/2014 porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prejednanie veci zákonom stanoveným postupom podľa čl. 46. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 8 Cdo 363/2014 vo veci jej žaloby na ochranu osobnosti a priznanie nemajetkovej ujmy porušené bolo.

3. Základné právo [REDAKOVANÉ]... zaručeného čl. 12 ods. 2, podľa ktorého nikoho nemožno poškodzovať alebo znevýhodňovať z dôvodu politického či iného zmysľania postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Co/22/2014-291 zo dňa 05. 06. 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 8 Cdo 363/2014 zo dňa 10. 03. 2015 porušené bolo.

4. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na slobodu prejavu a právo na informácie podľa čl. 26 ods. 1, 2, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Co/22/2014-291 zo dňa 05. 06. 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 8 Cdo 363/2014 zo dňa 10. 03. 2015 porušené bolo.

5. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Co/22/2014-291 zo dňa 05. 06. 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 8 Cdo 363/2014 zo dňa 10. 03. 2015 vo veci jej žaloby na ochranu osobnosti a priznanie nemajetkovej ujmy porušené bolo.

6. Základné právo [REDAKOVANÉ]... vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Co/22/2014-291 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 8 Cdo 363/2014 zo dňa 10. 03. 2015 vo veci jej žaloby na ochranu osobnosti a priznanie nemajetkovej ujmy porušené bolo.

7. Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn: 3 Co/22/2014-291 zo dňa 05. 06. 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn: 8 Cdo 363/2014 zo dňa 10. 03. 2015 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

8. Predkladateľka sťažnosti si uplatňuje nárok na priznanie finančného zadostučinenia vo výške 30 000 eur..., ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť na účet [REDAKOVANÉ]... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

9. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 eur..., ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. Karola Prochotského... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, 2, 3 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 22/2014 a jeho rozsudkom č. k. 3 Co 22/2014-291 z 5. júna 2014 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 363/2014.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou...

Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že splnomocnenie, ktoré sťažovateľka k sťažnosti pripojila, nie je sťažovateľkou podpísané, a teda nie je platné. Zároveň ústavný súd poukazuje na to, že zo splnomocnenia vyplýva, že ho sťažovateľka udeľuje na zastupovanie vo veci vedenej ústavným súdom pod č. k. II. ÚS 709/2014-21, ktoré však už bolo právoplatne skončené uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 709/2014-21 z 21. októbra 2014. Ak je v splnomocnení uvedená sp. zn. 8 Cdo 363/2014, z takéhoto údaja nie je zrejmé, o aké rozhodnutie a ktorého orgánu ide. Splnomocnenie je tak nezrozumiteľné, a teda aj z uvedeného dôvodu neplatné.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, ktorý je dôvodom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s vytýkaným nedostatkom sťažnosti ústavný súd zdôrazňuje, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom slúži okrem iného na to, aby bol návrh kvalifikovaný,

teda obsahoval aj všetky zákonom predpísané náležitosti, tak aby ho bolo možné predbežne prerokovať. Z rozsiahlej judikatúry ústavného súdu vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2015